

## Приватизація. Залучення іноземних інвесторів

Вже досить давно оголошені Україною плани щодо проведення масштабної приватизації набирають обороти. Актуальність приватизації з одного боку продиктована необхідністю наповнювати державних бюджет, а з іншого - потребою підвищення ефективності управління державними підприємствами. Всі питання, пов'язані з процедурою приватизації в Україні, реалізуються під пильним контролем європейських інститутів, завдання яких полягає у запобіганні проявів корупції та забезпечені прозорості приватизаційного процесу.

Після передачі компаній, які знаходяться у власності держави, приватним інверторам, їх ефективність повинна суттєво зрости, оскільки, як відомо, держава є поганим управлінцем на підприємствах зі складною внутрішньою структурою. Таким чином держава може отримати суттєві вигоди. З одного боку позбавитись погано керованих державних компаній, а з іншого боку отримувати регулярні надходження в державний бюджет в майбутньому, за умови збереження частки в приватизованих компаніях.

Відповідальним за приватизаційний процес в Україні є Фонд державного майна. Планується, що в найближчі роки фонд приватизує в цілому близько 450 об'єктів. Хоча відповідальні особи повідомляють, що це повинно статись ще цього року. Серед 450 об'єктів 70 є великими та середніми підприємствам, які в першу чергу, можуть стати цікавими для іноземних інвесторів.

З метою удосконалення приватизаційного процесу український парламент на початку цього року вніс ряд змін до закону про приватизацію державного майна.

Найбільш важливими новелами, на які слід звернути увагу учасникам приватизаційного процесу в Україні, є положення про методи приватизації. Підприємства в державній власності можуть бути продані на аукціоні, на конкурсній основі або на біржах. При цьому вимога обов'язкового продаж пакету акцій у розмірі 5-10 відсотків від статутного капіталу була скасована.

Окрім цього слід зазначити, що приватизація та продаж об'єктів здійснюється з залученням радників. Залучення радників здійснюється відповідно до затвердженого Кабінетом міністрів України порядку. Конкурсний відбір радників здійснюється з дотриманням принципів конкурентності, рівноправності, загальнодоступності, гласності та прозорості, незалежності членів конкурсної комісії. Закон також встановлює певні вимоги до радників, які беруть участь у підготовці процесу приватизації та продажу об'єктів приватизації. Компетенція та досвід консультанта в цьому випадку є ключовим фактором.

Рішення про залучення радників до приватизаційного процесу приймає український уряд. Основними завданнями радника є збір та аналіз економічних, технічних та фінансових показників діяльності підприємства, проведення аудиту, реструктуризація заборгованості, підготовка документації про підприємство згідно з вимогами законодавства про захист економічної конкуренції, пошук інвесторів і т.д.

В новій редакції закону про приватизацію також визначенні категорії осіб, які можуть брати участь у приватизації державного майна. Тут варто зазначити, що участь не всіх іноземних інвесторів в Україні вітається. Покупцями не можуть бути юридичні особи або пов'язані з ними особи, які визнані Урядом країнами-агресорами. Це положення в першу чергу стосується участі російських компаній. Окрім цього обмежена участь в процесі приватизації компаній з країн, проти яких Україна ввела санкції.

Додатковими вимогами, які ставляться до покупців в процесі приватизації, є розкриття кінцевих вигодонабувачів інвесторів, які купують акції в державних компаніях. Такі вимоги направлені на забезпечення прозорості приватизації та уникнення перепродажу об'єктів приватизації пов'язаним особам за заниженими цінами.

До об'єктів приватизації, які викликають особливий інтерес в інвесторів, є завод з виробництва мінеральних добрив «ОПЗ» в Одесі, державне підприємство спиртової та лікеро-горілчаної промисловості «Укрспирт» та регіональні постачальники електроенергії. Це ті об'єкти, приватизація яких повинна забезпечити найбільші надходження в бюджет.

Аукціон з приватизації «ОПЗ» стартував 26 червня 2016 року, де на продаж був виставлений державний пакет акцій у розмірі 99,567%. Початкова ціна об'єкта складає близько 500 тисяч доларів США. Відповідно до правил аукціону принаймні два учасники повинні буди нерезидентами.

Процедура проведення приватизації та час, обраний для її проведення, є предметом чисельних дискусій. Чимало фахівців вважають, що не слід поспішати з приватизацією великих підприємств, оскільки з огляду на складну економічну ситуацію в Україні вартість державних активів є заниженою. Одночасно висловлюють думки про те, що початок відкритою та прозорою приватизації з залученням іноземних інвесторів буде не лише джерелом додаткових коштів в державному бюджеті, але й підвищить привабливість України в очах іноземних партнерів та інвесторів й розглядатиметься як суттєвих крок на шляху боротьби з корупцією та запровадженням ефективних адміністративних механізмів.

З огляду на встановлені строки, складності приватизації великих підприємств та кількість об'єктів приватизації є очевидним, що продаж державних підприємств може затягнутись на роки. Початкова вартість об'єктів приватизації визначається протягом трьох років після прийняття Урядом рішення про приватизацію.

[www.DLF.ua](http://www.DLF.ua)

---

Підбиваючи підсумки варто зазначити, що загалом заходи, які вживає український Уряд у сфері приватизацію, заслуговують високої оцінки. Правова та організаційна база, яка була створена дає підстави для оптимізму у цьому питанні. Прогрес у питанні приватизації відзначають також чисельні європейські організації. Тому хочеться сподіватись, що запланована приватизація масштабна державних об'єктів стане символом прозорості та трансформації державного апарату, а не ще одним прикладом корупції.